

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Економічний факультет
Кафедра соціального забезпечення та управління персоналом

Затверджено

на засіданні кафедри соціального забезпечення
та управління персоналом
економічного факультету
Львівського національного університету імені
Івана Франка
(протокол № 1 від 31.08. 2023 р.)

в. о. завідувача кафедри Наталія ШЕГИНСЬКА

Силабус з навчальної дисципліни
«Соціально-психологічне консультування»,
що викладається в межах ОПП «Соціальне забезпечення»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
для здобувачів спеціальності 232 «Соціальне забезпечення»

Львів 2023

Назва курсу	«Соціально-психологічне консультування»
Адреса викладання курсу	м. Львів, проспект Свободи, 18, проспект В. Чорновола, 61
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Економічний факультет, кафедра соціального забезпечення та управління персоналом
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	23 – Соціальна робота; 232 – Соціальне забезпечення
Викладачі курсу	Возна Любов Богданівна, к.е.н., доцент кафедри соціального забезпечення та управління персоналом;
Контактна інформація викладачів	Liubov.vozna@lnu.edu.ua https://econom.lnu.edu.ua/employee/vozna-liubov-bohdanivna Кафедра соціального забезпечення та управління персоналом, каб.330, проспект В. Чорновола, 61.
Консультації по курсу відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації через Zoom та телеграм. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача
Сторінка курсу	https://econom.lnu.edu.ua/course/sotsialno-psykholohichne-konsultuvannia
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Соціально-психологічне консультування» є вибірковою дисципліною з спеціальності 232 «Соціальне забезпечення» для освітньої-професійної програми, яка викладається в 8 (восьмому) семестрі в обсязі 4 (чотирьох) кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація дисципліни	Дисципліна "Соціально-психологічне консультування" спрямована на розкриття ключових аспектів та практичних навичок в галузі консультування в сфері соціальної роботи. Студенти отримають знання щодо теоретичних підходів до консультування, методів взаємодії з клієнтами, а також етичних стандартів у цій області. Завдання дисципліни включають формування у студентів навичок активного слухання, асесменту ситуації, використання різних технік консультування та розвиток практичних вмінь в різних контекстах, таких як сімейне оточення та робота зі специфічними групами. Дисципліна сприяє глибокому розумінню важливості соціально-психологічного консультування в соціальній роботі та розвитку відповідальності та етичності у взаємодії з клієнтами.
Мета та цілі курсу	Мета даної дисципліни полягає в створенні основи знань, необхідних для професійної компетентності майбутніх соціальних працівників у сфері підготовки та кваліфікованого проведення соціально-психологічного консультування. Ця компетентність базується на засадах та теоретичних основах консультування, його організації та особливостях, пов'язаних із проблемами клієнтів. Завдання дисципліни включають в себе розкриття суті, принципів та цілей соціально-психологічного консультування в сфері соціальної роботи. Крім того, вона спрямована на навчання студентів застосовувати теоретичні знання для аналізу та прогнозування соціальних ситуацій клієнтів. Навчальний курс також покликаний

<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>розвивати навички використання сучасних технологій та методів психологічного консультування в контексті соціальної роботи.</p> <p>Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Акименко Ю. Ф. Дистанційна психологічна допомога: філософія взаємин консультанта і клієнта / Ю. Ф. Акименко // Проблеми соц. роботи: філософія, психологія, соціально-психологічна допомога населенню. - 2016. - № 1. - С. 7-14. 2. Бондаренко О.Ф. Психологічна допомога особистості: учб. посібник для студентів ст. курсів психол. фак. та від-нь ун-тів) / Худож. оформ. В.Б. Лопарева. – Харків: Фоліо, 2016. – 237 с. 3. Основи психологічного консультування (лекційний курс) :навч.-метод. посіб. для студ. спец. «Практична психологія» / уклад.Б.А. Якимчук, І.П. Якимчук. — Умань : ПП Жовтий О.О., 2013. — 204 с. 4. Сисоєва С.О. Освіта як об'єкт дослідження / С.О. Сисоєва // Шлях освіти : наук.-метод. журнал / М-во освіти і науки України, Національна академія педагогічних наук України, Асоціація працівників гімназій і ліцеїв України. — 2011. — № 2. — 48 с.; С. 5-11. 5. Цимбалюк І.М. Психологічне консультування та корекція. Модульно-рейтинговий курс : навч. посіб. / І.М. Цимбалюк. — К. : ТОВ «Видавничий дім «Професіонал»», 2009. — 544 с.4. 6. Булах І.С. Консультативна психологія: навч. посіб. / І. С. Булах, І. М. Бушай, В. У. Кузьменко, Е. О. Помиткін, Ю. А. Алексеєва; Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. - К., 2016. - 458 с. 7. Васьківська С.В. Основи психологічного консультування / С.В. Васьківська. – К.: Четверта хвиля, 2017 – 256 с. 8. Гольдштейн А., Хомик В. Тренінг умінь спілкування: як допомогти проблемним підліткам / Пер. з англ.. В. Хомика. – К.: Либідь, 2017. – 520 с. 9. Кузікова С. Основи психокорекції. К.: Академія, 2021. 336 с. 10. Лагутін В.А. Практична психологія: основи психологічного консультування / В.А. Лагутін, О.П. Ілларіонова. – Д.: ДУЕП ім.Альфреда Нобеля, 2018. – 160 с. <p>Додаткова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 11. Легка Л. М. Організація діяльності психологічних служб [Текст] : навч. посіб. Л. М. Легка, Л. Г. Семенча. – Львів : Новий Світ - 2000, 2018. – 371 с. – (Вища освіта в Україні). 12. Любіна Л.А. Психодіагностика: навч. посіб. – Чернівці: Яворський Н.С. [вид.], 2018. – 276 с. 13. Максименко С. Загальна психологія. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 272 с. 14. Панок В.Г. Психологічне консультування: теорія та практика : навч.-метод. посіб. / В. Г. Панок, І. М. Зварич, Я. В. Чаплак, О. М. Чернописький; ред.: І. М. Зварич, В. Г. Панок, В. М. Радчук; Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. - Чернівці: Рута, 2017. - 272 с. 15. Печій П. Символдрама в кризовій інтервенції / П. Печій // Форум психіатрії та психотерапії. — Том 7. — Львів, 2017. 16. Подшивалкіна В.І., Дементьєва К.Г. Соціально-психологічний практикум. Київ: КНТ, 2019. – 104 с. 17. Попович І.С. Психологія соціальних очікувань особистості:
--	--

	<p>методологія, теорія і практика: навч.-метод. посіб. – Херсон: Вид-во ХДУ, 2019.–160 с.</p> <p>18. Соціально-психологічні основи ділового спілкування : навч. посіб./ Є.І. Бородин, К.В. Комарова, Н.А. Липовська, Т.М. Тарасенко. – Дніпро: ГРАНІ, 2019. 184 с.</p> <p>19. Титаренко Т. М. Кризове психологічне консультування / Т. М. Титаренко. - К. : ГЛАВНИК, 2016. - 96 с.</p> <p>20. Фурман А.А. Психологія особистості : ціннісно-орієнтаційний вимір : [монографія] / А.А. Фурман. – Одеса: ОНПУ; Тернопіль: ТНЕУ, 2016. – 312 с.</p> <p>21. „Персонал”, 2019. – 544 с. Чала Ю.М. Психодіагностика: навч.посіб. Харків: Панов А.М., 2018. – 245 с.</p> <p>22. Шевченко Н.Ф. Індивідуальне психологічне консультування: навч. посіб. для студентів ВНЗ / Н. Ф. Шевченко; Запоріж. нац. ун-т. Запоріжжя: ЗНУ, 2016. - 197 с.</p> <p>23. Gelso C.J., Williams E.N., Fretz V. Counseling Psychology (3rd ed.). Washington, D.C.: American Psychological Association, 2017. Michael A. Forrester, Cath Sullivan. Doing Qualitative Research in Psychology: A Practical Guide. SAGE Publications Ltd; Second edition. 2019. 376 p</p> <p>24. Психологічна допомога постраждалим внаслідок кризових травматичних подій5 методичний посібник / З. Г. Кісарчук, Я. М. Омельченко, Г. П. Лазос, Л. І. Литвиненко... Царенко Л. Г.; за ред. З. Г. Кісарчук. – К. : ТОВ “Видавництво “Логос”. – 207 с.</p> <p>Інтернет-ресурси</p> <p>25. Публічна бібліотека імені Лесі Українки (Київ).URL: http://lukl.kiev.ua/index.php</p> <p>26. Українська електронна бібліотека. URL: lib.com.ua</p> <p>27. Психологіс – енциклопедія практичної психології. URL: http://psychologis.com.ua/</p> <p>28. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: http://www.nbuv.gov.ua</p> <p>29. Бібліотека ім. Л. Каніщенка Західноукраїнського національного університету. URL: http://library.wunu.edu.ua/index.php/uk/</p> <p>30. Бібліотека ім. В.Г. Короленко. URL: http://korolenko.kharkov.com/</p> <p>31. Нормативно-правова база України. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/</p> <p>32. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: http://www.nbuv.gov.ua/node/2116</p> <p>33. Психологічна служба : Психологічна підтримка дітей URL: https://mon.gov.ua/ua/osvita/pozashkilna-osvita/psihologichna-sluzhba</p>
Обсяг курсу	70 годин аудиторних занять(28 годин лекцій, 42 години практичних занять) та 50 години самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення курсу студент буде:</p> <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Основні теоретичні підходи до соціально-психологічного консультування. • Ключові терміни та поняття, пов'язані з галуззю консультування. • Історію та розвиток соціально-психологічного консультування.

- Етичні стандарти та принципи роботи в галузі консультативної практики.
- Техніки та методи активного слухання, спілкування та асесменту у консультуванні.

Розуміти:

- Взаємозв'язок між соціальним та психологічним підходами у консультуванні.
- Психологічні та соціальні фактори, які впливають на ефективність консультування.
- Роль етики та конфіденційності в процесі соціально-психологічного консультування.
- Специфіку консультування в різних контекстах, таких як робота з сім'єю чи специфічними групами.

Вміти:

- Застосовувати теоретичні знання для аналізу соціальних ситуацій та визначення потреб клієнтів.
- Ефективно використовувати техніки активного слухання та спілкування у консультуванні.
- Здійснювати асесмент клієнтів для визначення основних проблем та шляхів їх вирішення.
- Використовувати різні методи та техніки консультування, такі як когнітивно-поведінкові стратегії чи гуманістичні підходи.
- Працювати в етичному та конфіденційному режимі, дотримуючись встановлених стандартів.

Ці навички та знання дозволять студентам ефективно застосовувати принципи соціально-психологічного консультування в практичній сфері соціальної роботи та сприяти поліпшенню якості взаємодії з різними клієнтськими групами.

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills):

Соціальні навички:

Емпатія: Здатність відчувати та розуміти емоції клієнтів. Спроможність співпереживати їхній досвід та ставитися з розумінням.

Міжособистісні відносини: Розвиток навичок побудови довіреного відношення з клієнтами. Здатність ефективно взаємодіяти та вести діалог.

Комунікація: Чіткість та виразність у висловленні думок. Здатність передавати складні концепції зрозуміло та доступно.

Толерантність: Повага до різниці в переконаннях та життєвій позиції. Здатність розуміти та приймати різноманіття.

Soft Skills:

Активне слухання: Вміння слухати уважно та сприймати не лише слова, але й емоційний стан клієнта.

Творчість: Здатність шукати нетрадиційні рішення для вирішення проблем клієнтів. Креативний підхід до використання різних методів консультування.

Стресостійкість: Ефективне управління власним стресом у консультативних ситуаціях. Здатність залишатися спокійним та фокусованим у важливих моментах.

	<p>Етичне мислення: Дотримання етичних норм та стандартів у відносинах з клієнтами. Свідомість важливості етичної поведінки в соціально-психологічній практиці.</p> <p>Саморегуляція: Уміння керувати власними емоціями та уникати їхнього негативного впливу на консультативний процес.</p> <p>Ці навички є важливими для ефективного виконання соціально-психологічної роботи та консультування, оскільки вони сприяють побудові позитивних відносин та ефективному вирішенню проблем клієнтів.</p>		
Ключові слова	Стрес, емпатія, етика, груповий вплив, групова динаміка, емоційний інтелект, комунікації, культура спілкування, самомотивація, саморегуляція, саморозвиток, індивідуальна та групова поведінка, тощо.		
Формат курсу	Очний Проведення лекцій, практичних робіт та консультації для кращого розуміння тем		
Теми	Див.схему курсу		
Підсумковий контроль, форма	Залік в кінці семестру		
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисциплін «Соціальна психологія», «Лідрство і командна робота», «Соціологія»		
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентація, лекції, проєктно-орієнтоване навчання, дискусія, моделювання, виконання письмових завдань.		
Необхідне обладнання	Мультимедійні засоби, комп'ютери		
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:		
	№ з/п	Види робіт. Критерії оцінювання знань студентів	Максимальна кількість балів
	1. Бали поточної успішності за участь у практичних заняттях		
	Критерії оцінювання		3 балів
	«3» – студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.	3	

«2» – студент в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.	2
«1» – студент не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.	1
«0» – студент не володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.	0
Максимальна кількість балів за участь у 21 практичних заняттях	63 балів
2. Самостійна робота студентів (СРС)	
Критерії оцінювання	2 бали
Самостійна робота студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу контролюється при підсумковому семестровому контролі.	2
3. Додаткові бали	
Критерії оцінювання	35 балів
Нарахування додаткових балів відбувається за написання тез доповідей / участь у діяльності наукового гуртка /участь у наукових семінарах та круглих столах /участь у заходах неформальної освіти (за отримання сертифікатів про проходження навчання на різних освітніх платформах (Coursera, Prometheus тощо)	10
Виконання завдань на віртуальних дошках та платформах(padlet, learningapps, kahoot)	10
Підсумкова модульна робота	15
Поточний та підсумковий контроль	РАЗОМ – 100 балів
<p>Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (есе, розв'язання ситуаційних завдань).</p> <p>Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p>	

	<p>Відвідання занять та активність у аудиторії є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на за виконання письмових робіт, виступах із промовами, участі у дебатах та ін. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
Питання до підсумкового модульного контролю.	-
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Схема курсу

Тиж день	Теми	Форма заняття (лекція, практичне заняття, самостійна робота)	Література	Завдання	Термін виконання
1	<p>Тема 1. Основи соціально-психологічного консультування.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення та сутність соціально-психологічного консультування 2. Основні терміни та поняття в галузі консультування 3. Зв'язок соціального та психологічного в консультуванні 4. Історія та розвиток соціально-психологічного консультування 5. Ключові події та фігури в історії консультування 6. Тенденції сучасного розвитку соціально-психологічного консультування 	4 год.- Лекція 6 год – практик. 7 год. -сам.р.	[1,2,3,6,8,15,25]	Доповіді, ситуаційні вправи, кейси	Відповідно до розкладу

2	<p>Тема 2. Теоретико-методологічні основи процесу соціально-психологічного консультування.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення та сутність соціально-психологічного консультування. 2. Історія та розвиток соціально-психологічного консультування. 3. Методи та техніки соціально-психологічного консультування. 4. Етика та конфіденційність у соціально-психологічному консультуванні. 5. Специфіка соціально-психологічного консультування в різних контекстах. 	4 год.- Лекція 6 год – практ. 7 год. -сам.р.	[6,7,9, 10,11, 17,18, 21,30]	Доповіді, ситуацій ні вправи, кейси, робота на віртуальн ій дошці(Pa dlet)	Відповідно до розкладу
3	<p>Тема 3. Методи та техніки соціально-психологічного консультування</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Асесмент у соціально-психологічному консультуванні 2. Збір та оцінка інформації про клієнта 3. Визначення проблем та потреб клієнта 4. Техніки спілкування та активного слухання 5. Основні елементи ефективного спілкування 6. Розвиток навичок активного слухання 7. Когнітивно-поведінкові техніки 8. Вплив переконань та мислення на поведінку клієнта 9. Застосування когнітивно-поведінкових стратегій 	4 год.- Лекція 6 год – практ. 7год. -сам.р..	[2,6,7,9 ,14,16, 26,28]	Доповіді, ситуацій ні вправи, кейси, робота на віртуальн ій дошці(Pa dlet)	Відповідно до розкладу
4	<p>Тема 4. Етика та конфіденційність у соціально-психологічному консультуванні</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Етичні стандарти у консультативній практиці 2. Засади етики у відносинах з клієнтом 3. Вирішення етичних дилем та конфліктів 4. Забезпечення конфіденційності 5. Правові та етичні аспекти збереження конфіденційності 6. Взаємодія з клієнтом щодо конфіденційності 	4 год.- Лекція 6 год – практ. 7год. -сам.р..	[2,6,7,9 ,10,12, 23, 27,32]	Доповіді, ситуацій ні вправи, кейси, робота на віртуальн ій дошці(Pa dlet)	Відповідно до розкладу
5	<p>Тема 5. Специфіка соціально-психологічного консультування в різних контекстах</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Консультування в сімейному середовищі 2. Розуміння та вирішення сімейних конфліктів 3. Підтримка родини у кризових ситуаціях 4. Робота зі специфічними групами 	4 год.- Лекція 6 год – практ. 7год. -сам.р..	[10,11, 13,18,2 2,28, 33]	Доповіді, ситуацій ні вправи, кейси, робота на віртуальн ій дошці(Pa dlet)	Відповідно до розкладу

	<p>5. Консультування дітей та підлітків</p> <p>6. Робота в Соціальних Установах та Організаціях</p> <p>7. Етнічні та Культурні Аспекти Соціально-Психологічного Консультування</p> <p>8. Використання Технологій у Сучасному Соціально-Психологічному Консультуванні (А. Онлайн консультування та його виклики. В. Застосування нових технологій у роботі з клієнтами)</p>				
6	<p>Тема 6. Групова динаміка та взаємодія.</p> <p>1. Роль групової динаміки у соціально-психологічному консультуванні.</p> <p>2. Формування групових стереотипів та ролей.</p> <p>3. Розвиток внутрішніх відносин та вплив зовнішніх факторів.</p> <p>4. Формування та Розвиток Групи</p> <p>5. Вплив Групи на Індивіда</p> <p>6. Групова Терапія та Психокорекція</p> <p>7. Робота з Конфіденційністю та Дотриманням Групових Правил</p>	<p>4 год.- Лекція</p> <p>6 год – практ.</p> <p>7год. -сам.р..</p>	<p>[6,7,9,15,17,24,31]</p>	<p>Доповіді, ситуаційні вправи, кейси, робота на віртуальній дошці(Padlet)</p>	
7	<p>Тема 7. Кризові проблеми клієнтів та їх вирішення за допомогою соціально-психологічного консультування</p> <p>1. Означення кризи в соціально-психологічному контексті. види кризових ситуацій та їх особливості</p> <p>2. Стресори та події, що можуть викликати кризову реакцію. взаємозв'язок між індивідуальними та соціальними факторами.</p> <p>3. Робота із стресом та емоційним станом</p> <p>4. Симптоми та прояви кризового стану</p> <p>5. Роль соціально-психологічного консультанта в кризових ситуаціях</p> <p>6. Техніки та методи вирішення кризових ситуацій</p> <p>7. Групове консультування у кризових ситуаціях</p> <p>8. Супровід клієнта після кризи</p>	<p>4 год.- Лекція</p> <p>6 год – практ.</p> <p>8год. -сам.р..</p>	<p>[1,2,5,11,14,25, 27, 30]</p>	<p>Доповіді, ситуаційні вправи, кейси, робота на віртуальній дошці(Padlet) Підсумкове тестування</p>	<p>Відповідно до розкладу</p>

Доцент кафедри соціального забезпечення та управління персоналом

Любов Возна